

Fatih Cimok, *A guide to the Seven Churches*,
Istanbul 2000⁴, ss. 95

Recenzowana pozycja została wydana jako przewodnik po Siedmiu Kościołach Apokalipsy (zob. Ap 2-3).

Po wstępie spotykamy skrótowe, choć dokładne przedstawienie dziejów Azji Mniejszej, wraz z ich blaskami i cieniami. Po tym historycznym umiejscowieniu, autor ukazuje czytelnikom postać św. Jana - więzionego na wyspie Patmos. Tłem stała się historia chrześcijaństwa za panowania Nerona i Domicjana wraz z prześladowaniami, których skutkiem było między innymi deportowanie Apostoła na wyspę Patmos.

Koloryt prezentacji nie byłby całościowy, gdyby zabrakło rozdziału o boskim kulcie cesarzy, o których pisze autor na kolejnych kartach recenzowanej książki. W Cesarstwie Rzymskim niejedynemu cesarzowi udało się uzurpować sobie prawo do tytułu boga. Wiązało się to z buntem i oporem ze strony ludzi wierzących w Boga Jedyne.

Wreszcie przychodzi kolej na poszczególne wspólnoty kościelne: Efez, Smyrna, Pergamon, Tiatyra, Sardes, Filadelfia i Laodycea.

F. Cimok na wstępie ukazuje dzieje poszczególnych miejscowości oraz tego, co po ich świetności pozostało do dziś; swoje zaś słowa popiera pięknymi zdjęciami zachowanych ruin. W Efezie było wiele świątyń pogańskich, których pozostałości można oglądać do dziś. W Smyrnie do naszych czasów zachowało się niewiele z kościoła opisanego w apokaliptycznym liście, jedynie niewielkie ruiny dawnej agory. Następnie jest wymieniony Pergamon - stolica dużego regionu Azji Mniejszej w czasach rzymskich. Po zachowanych pozostałościach widać jak wielkie było to miasto. Dalej autor udaje się do Tiatyry, gdzie prezentuje niezwykle skromne obiekty o walorze historycznym. Następnie w swojej wędrówce F. Cimok prowadzi czytelnika do Sardes. Tu mówi o ruinach świątyni Artemidy i ruinach synagogi. W Filadelfii do dziś zachowało się niewiele z czasów apostołskich - jedynie nieliczne kamienie. Na zakończenie podróży - już w Laodycei - spotykamy rozległe ruiny bardzo bogatego niegdyś miasta.

Po tym historycznym wprowadzeniu, autor pochyla się nad każdym listem Apostoła do wspólnoty Kościoła w danym mieście. Przy pomocy różnych źródeł stara się dokonać analizy treści listów, które Jezus polecił napisać św. Janowi.

W krótkim zakończeniu F. Cimok podsumowuje przebyta

drogę w przestrzeni i czasie oraz, na poparcie swego dzieła, mówi, że dzięki swej książce pomoże lepiej zrozumieć niezwykle silną ekspansję młodego Kościoła na terenach Azji Mniejszej.

Prezentowana książka – jak dotychczas – jest dostępna w księgarniach na terenie Turcji.

Bogdan Zbroja

Ks. Tadeusz Zasępa, *Media – człowiek – społeczeństwo* (doświadczenia europejsko-amerykańskie), Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2000, ss. 360

Nikogo dzisiaj nie trzeba przekonywać o tym, że media są „czwartą władzą” i to o wiele skuteczniejszą niż trzy pozostałe, o których mówią kodeksy prawne. Środki społecznego przekazu w różnej formie i w bardzo zróżnicowany sposób zdominowały codzienne życie współczesnego człowieka i całych społeczeństw. Stąd też pojawiły się nowe pojęcia etyczne, nowe skale wartościowania i nowe postawy moralne, które na płaszczyźnie środków przekazu bardzo sugestywnie oddziałują na życie pojedynczych ludzi oraz życie całych społeczeństw. Bardzo

złożony i skomplikowany świat mediów w refleksji moralnej stał się tematem książki ks. prof. Tadeusza Zasępy: *Media – człowiek – społeczeństwo*. Kierownik Katedry Współczesnych Form Przekazu Wiary na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, z ogromnym znanstwem i kompetencją ukazuje funkcjonowanie mediów masowych we współczesnym świecie w kontekście ich oddziaływania na sferę moralną człowieka i społeczeństwa.

Książka ks. Tadeusza Zasępy pozwala nam spojrzeć na media jako skomplikowane i zróżnicowane środowisko, w którym żyjemy.